

Pamětní kniha obce

Koníkova

LP 1922 - 1936

založená obecní radou roku 1922

Ve znaku mé obec běžícího koníka

Obec vznikla roku 1735 (PPZ 1715)

**Pamětní kniha obce Koníkova
založená obecní radou roku 1922.**

1922 - 1936

Starosta - Mička František
t.č. náměstek - Brychta Adolf

Kronika obsahuje jedno sto padesát listů (doslovného přepisu 31 stran).

Původ názvu obec "Koníkov" není přesně znám. Pověsti, které mezi lidem se uchovaly, oddůvodňovaly by ho takto: V 16. století čítal původně Koníkov asi 10 čísel, postavených na severní straně, kde nalézá se nyní, tak zvaný "Dolní Koníkov. V době té provozovali někteří majetníci shora uvedených čísel, ten čas ještě dosti výnosné "řemeslo", zlodějství. Kradli co se dalo, dobytek hovězí i vepřový, ale ponejvíce koně. Odlehlá poloha vesnice, byla velice příznivá této "živnosti". Na uschování ukradených věcí, měli vystavěny zvláštní zazděné stáje, beze dvěří, do nich spouštěli ukradené zboží, pry i koně otvorem ve stropě, takže bylo vše před slídivým zrakem "zájemců" velice dobře ukryto. Podobná stáj uchovala se ještě v čís 5., kde při přestavbě v r. 1910, byla rozbourána. Tím bylo v obci stále mnoho "lacino koupených koní", což nezůstalo tajno okolním vesničanům, kteří pry přezděli obci název "Koníkov".

Druhá pověst vysvětluje název "Koníkov" tím, že hospodáři v hořejší pověsti uvedených číslech, používali k obdělávání hospodářství, jehož výměra byla asi po 8 ha, menších koní, od čehož přezdívali jim "koníčkaři" a obci "Koníkov".

Obec Koníkov čítá nyní 39 čísel a má dvě části. 17 čísel (tak zvaný Dolní Koníkov) postaveno jest na úpatí kopce polohou proti severu. Jednotné číslo nadmořské výšky nelze stanovit poněvadž uvedených 17 čísel jest v rozlehlé poloze. Průměrné číslo asi 750 m. Každé stavení stavěno jest uprostřed přináležejících pozemků. Kolem r. 1880 bylo zde čísel 23. V roce 1881 vyhořela při sušení lnu dřevěná pazderna čís. 38. Majetníkem jejím byl Kalina čís. 9. (nyní Vostrejž) Stála na jih od čís. 9 tého, vzdálena jsouc od něho asi 80 m po pravé straně polní cesty. Roku 1887 založen byl nevypátraným pachatelem oheň v dřevěnné hospodářské usedlosti čís 3., jehož majitelem byl Josef Brablec z Rož.Pasek. Budova stála asi 10 m na západ od čís. 33. v místě, kde nyní jest sklep, který jediný zbyl z vyhořelého čís. 3 tého.

Roku 1892 sbořil Havlíček Jos. čís. 4 svoji dřevěnnou pazdernu, poněvadž k obývání se pro vlhko nehodila. Vystavěl ji jeho předchůdce Bartoň asi 25 m na sever od čís. 4. u lesa, kde jsou ještě dodnes zbytky zdí u níž jest zahrádka, na místě, kde stávala obytná světnička. V roce 1912 rozbořil vítr 6 roků neobydlenou a věkem sešlou dřevěnnou chalupu čís 8. Majetníkem byl Vostrejž čís. 9. Stála asi 30 m na východ od čís. 7. kdež k obývání zrušil zděnou pazdernu čís 37. její majetník Bartoň Jos. čís. 7. a užívá ji nyní jako kolny pro hospodářské nářadí. Roku 1921 sbořil vítr Jos. Slonkovi čís 5 tého jeho dřevěnnou, 1/4 roku neobydlenou pazdernu čís. 35. Pazderna stála po pravé straně obecní cesty asi 80 m na sever od čís. 5 tého.

Majitelé shora uvedených zaniklých pazderen je dlouhá léta neopravovali, poněvadž měli z nájemců hospodářskou škodu.

Druhá část, tak zvaný "Horní Koníkov" čítá 22 čísel, na jih od Dolního Koníkova, postavených v dosti stoupajícím svahu k jihu obrácenému. Oba díly Koníkova vzdáleny jsou

od sebe 1 km a spojeny obecní cestou tak zvanou "Uhelničí". V předminulém století pálilo se v její blízkosti dřevěnné uhlí (tak zv. milíře) a od toho cesta pojmenována. Před sto lety bývala spojovací cestou mezi Nov. Městem a Jimramovem, než postavena byla nová silnice přes Rož. Paseky. Říká se jí z toho důvodu též "stará silnice". Nadmořská výška je asi 810 m. Půda na níž vystavěn jest "Horní" Koníkov byla dříve všechna panská patřící panství Novoměstskému. V začátku 17. tého století, nebylo zde žádných stavení. Půda byla kamenitá a ležela všechna ladem. Teprve v druhé polovici 17. tého století stavěl postupně velkostaten na svůj náklad dřevěnné obytné chaloupky a zájemcům je pak prodával. Každý si mohl rozdobyt ladné půdy co chtěl, zůstala však majetkem velkostatku a platilo se z ní nájemné.

Tímto způsobem zalidnil se "Horní" Koníkov. U lesa vystavělo panství budovu pro lesní zřízence a když již nevyhovovala, postavilo v roce 1909 budovu novou, v které bydlí nyní lesní správce a ve staré hajný. Obě popsané části, tvoří celek pod jednotným jménem Koníkov.

Na západ a severozápad hraničí s Odrancem, který jest 1/2 hod. vzdálen, na sever a severovýchod s Věcovem taktéž 1/2 hod. vzdálenému, na východ s Rož. Pasekami, které jsou 1/4 hod. od Koníkova daleko, na jihovýchod s lesem panství Rožineckého, jehož majitelem jest Mistrovský (hrabě), na jih a jihozápad s lesem panství Novoměstského, které patří nadačnímu ústavu Marie Školské v Brně.

Celková katastrální výměra Koníkova je 304 ha. Ve vlastnictví občanů je 81 ha, ve vlatnictví velkostatku 223 ha.

Číslo 1.

Výměra

Majetnice Marie Stehlíková. Její muž, jehož otcové od nepaměti na čís. 1. hospodařili, byl alkoholik a odejel před 35 roky do Ameriky, kdež asi po 25 ti letém pobytu zemřel. Zanechal ženě zde po odjezdu zanedbané hospodářství a 5 malých dítek. Stehlíková většinu pozemků asi po šest roků pronajala, až když děti dorůstali, hospodařila teprv na celé výměře a v r. 1910 koupila ještě 10 mír pole od Čejkové z Věcova. Nejmladší syn Adolf odejel v r. 1909 do Ameriky. Ve světové válce dal se k Americké Čs. legii a bojoval na francouzské frontě. V r. 1919 navštívil rodnou obec a po dvouměsíčním pobytu odejel nazpět do Ameriky. Téhož roku oběsila se jim na třešni dcera Františka, která byla krátký čas provdána za Kubíka do Vojtěchova, kdež nervově onemocněla a doma z pomatenosti sáhla si na život.

Číslo 2.

Výměra

V začátku 19. tého století byl majetníkem Hloušek, přezdívali mu však Slonek. Byl výborným hospodářem. Stavení osázel ovocným stromovým vzácných druhů, které ohradil deskovým plotem. Ještě dnes uchovaly se 3 jalboně, které on vysazoval. Ku svému stavení vedl vodu dřevěnnými rourami z louky od čís. 3., které se letos, při děláni příkop nalezly. Dařilo se mu velice dobře, lidé říkali, že má černokněžskou knížku, že prý mu zlý duch pomáhá. Syn kráčel ve šlépějích svého otce, za to vnuk byl podivín. Každý téměř den chodíval na krádež do lesa, maje na nohou bačkory, z pytle umotané. Na kopci u svého pole měl označené místo. Vyjda z domu, čítal stále při kroku: "Chytne, nechytne, chytne, nechytne" atd. (totiž "fořt" nebo hajný) Když došel k označenému místu a přišlo mu překročit ho levou nohou (chytne) vrátil se a do

lesa nešel. Přišlo-li mu místo ono překročit pravou nohou (nechytne) pak na krádež do lesa šel. Byl též velice bázlivý, čehož využívala omladina a nedělali mu nic dobrého. Jedenkrát ukryly se dvě "dobré duše" do komory kde Hloušek se svou sedmou svátostí spával. Když manželé usnuli, stahovali z nich ukrytí mládenci peřinu. Hloušková se probudila a zdělovala muži ten nepřirozený úkaz. Hlouškovi sice strachem mráz jezdil po zády, přece však těšil drahou polovičku. "Neboj se stará, vždyť bez vůle Boží se ani vlas na hlavě nehne". Vtom chopil ho jeden z ukrytých za vlasy, které nosíval dlouhé až přes ramena a zvolal: "Vůle Boží vlasy dolů", stáhnul uděšeného přednostu domácnosti z postele. Hloušek to leknutí odstonal. Jindy zas vylezl večer z komíny do světničky úplně černý chlap. Oni pak svatosvatě ujišťovali že u nich straší a udělavše si výměnek prodali usedlost Sklenářovi. Týž dlouho nehospodařil a prodal vše Totuškově, za kterého byla na čís. 2 tém hospoda. Známa byl záletnickou povahou. Sám jsa ženat, udržoval ještě poměr s vdanými i svobodnými ženami. Též s B. z Odrance, s kterou scházival se v Kutinách. Nosíval ji kořalku a milostná psaníčka a schovával vše na umluvené místo pod kámen. Ona si příležitostně vyzdvihovala. Jistý ferina přišel však všemu na stopu a vyřizoval pak korespondenci sám a kořalku vypil také sám. Když pobyt jeho stal se pro záletnictví v Koníkově nemožným, prodal hospodářství Brablecovi z Rož. Pasek, a odstěhoval se do Prosetína, odkudž pro ty samé "cnosti", byl nucen odejet do Ameriky. Brablec dal vše do najmu. Hospodu pronajal si Tlustoš. Byl prudký a vznětlivým. Jsa prvně na hospodě, pilně se vzdělával, aby nabyl ve svém oboru praxi. Ku příkladu, jak názorně učil se zacházení s výstředně chovajícím se hostem. Do prostřed světnice postavil si kůžel na němž namotána byla koudel a z něhož před malou chvílí žena předla, který znázorňovati měl nevhodné ho mu lumpa a postaviv se před něho do bojovné posice křikl na něho: "Ty Ferdo držíš hubu, nevíš, že máš bejt ticho v hospodě! Co, ty chceš vodmlouvat, ty holomku? Utrů ti jednu až ti hlava vodletí." "Já tě naučím morestům" a dal hostu (totiž kůželu) takový pohlavek, že tento vletěl do okna a vyrazil dvě tabule. Jeho bratr leže za peci vše, aniž ten věděl, pozoroval. Roku 1866 přitáhli do Koníkova Prusáci a uznavše za nejvhodnější ubytovati se v jeho sklepě, se závidění hodným apetitem pustili se do kořalky. Tlustoš tak se rozzuřil, že chytiv sekeru, chtěl je pozabíjet, "odčinit tím rakouskou porážku u Králového Hradce". Byl však přemožen, povalen na zem a nebýt jeho ženy, která na kolenou s dítětem v náručí za něho prosila, byli by ho utloukli. Kořalku mu pak všechnu vypili, nezaplativše mu nic a jelikož v ní měl celý svůj skromný majetek ocitl se na mizině. Hospoda pak na čís. 2. pominula. Za krátký čas po tom koupil hospodářství od Brablece Zavadil Frant z Rož. Pasek. Děti neměl, o hospodářství mnoho nedbal, žil výhradně jenom pro tu "ode zdi ke zdi". To neslo v krátké době hospodářský úpadek, jehož důsledek byl prodej usedlosti a sice za 6000 K. Udělal si výměnek, který užíval 31 roků. Kupcem byl Laštovička Jos., který hospodaří dodnes. Obytné stavení přestavěl a přikoupil 8 mír pole a 3 mír louky z Odrance od Gregora, 7 mír pole z Věcova od Lorence a Lidmile 3 míry louky z Věcova od Křištofa a 2 míry louky z Koníkova od Zavadila. Roku 1917 postavil vodovod z louky od bývalého čís. 3. V roku 1898 sedl na louku pod stavení čap. Před tím ani od té doby nebyl zde viděn.

Číslo 3.

Výměra

Roku 1887 vyhořelo toto číslo do základů. Majitelem byl Brablec z Rož. Pasek, který koupil ho od Dítěte. Po požáru Brablec pole a louky rozprodal. Zbylou pazdernu čís. 38 s polem a loukou koupil Slonek Václav. Tím čís. 3 přestalo existovat až v r. 1909, kdy postavil velkostatek novoměstský novou myslivnu přeneseno čís. 3. na tuto budovu. Obývá ji nyní lesní správce Kintzel.

Číslo 4.

Výměra

V první polovině 19. století byl majitelem Slonek, který prodal usedlost Skoumalovi, a Skoumal zas Bartoňovi, který byl též majitelem hospodářství č. 5. Přezdívka "u Skoumalu" zachovala se na č. 4 dodnes. Bartoň měl 3 syny. Jan dostal č. 5., František, který oženil se proti vůli rodičů dostal jen pazdernu č. 34, která patřila k č. 4. které dostal syn třetí. Týž vše přestavěl a po čase prodal bratru Františku, odstěhovav se sám do Dalečína. Bartoň Frant. pazdernu č. 34 prodal Kulíkovi. Dceru měl jednu s kterou oženil se Havlíček Jos. z Věcova, který hospodaří na č. 4. dodnes.

Číslo 5.

Výměra

Z dřívějších majitelů, znám jest již nahoře jmenovaný Bartoň. Říkali tam u Zachu. Po něm hospodařil syn jeho Jan, který rád pytláčil. U občanů nebyl oblíben. Když Hloušek z č. 9. a Sláma č. 10. ucházeli se o pozemky panské až po silnici, vedoucí k Odranci, aby totiž tyto pozemky připadly obci Koníkovu, byl to Bartoň, který jejich plány velkostatku zrazoval, že rozpadly se v nic. Za tyto a různé podobné Jidášské služby dostával od velkostatku stlaní. Stavení měl rozsáhlé, dvůr uzavřen do něhož vedly čtvery vrata. Pole uprodal a sice: 3 míry Vašíkovi č. 31., 1 míru Švadovi č. 23. Když pak podědil po Adamovi v Odranci grunt, prodal č. 5 r. 1893 za 6200 K Bartoňovi Jos. z Pohledce, kterému však nepřízde štěstí. Rád si "zahandloval" s koňmi a při takových obchodech vyssávali ho židáci jako upíří a ostatní zavinila kořalka. Upadal do finanční tísně, která ho donutila k uprodávání pozemků. 5 mír koupil Bartoň Jan č. 35, 1 míru Hloušek č. 26, 1 míru Hloušek č. 30., 1 míru Černý č. 22, 4 míry Skalník č. 31, a když ani to nepomohlo prodal hospodářství Podsedníkovi a odejel do Ameriky. Žena jeho byla ještě dva roky u kupitele v nájmu a pak odstěhovala se se synem do Nového Města. Starší syn a dcera jeli za otcem do Ameriky. Za Bartoně Jos. vykopali na louce při dělení příkop ze zemi smrk asi 15 m dlouhý, který v minulých stoletích byl asi vyvrácen a zaplaven. Podsedník dlouho nehospodařil, vykácel a prodal co se zpeněžit dalo a pak vykořistěné hospodářství prodal za ... Slonkovi Jos. z Rokytna, který nyní na č. 5 hospodaří. Slonek Jos. stavení přestavěl, na obytné stavení dal nový vrch, stářím a neopravováním sešlé kolny sboural a uvedl celé hospodářství do pořádku. Roku 1921 přikoupil ještě .. mír pole od Zemana č. 20. za ..

Číslo 6.

Výměra

V začátku minulého století hospodařil na č. 6. Hloušek Jos. s po něm Vařák Fr., který pro nezhojitelnou nemoc a sice rakovinu žaludku se zastřelil. Jméno u "Vařáčku" udrželo se na č. 6 dosud. Dceru jeho vzal si Švanda Jos. Když v krátké době zemřela, oženil se podruhé, a když i druhá žena mu zemřela, oženil se potřetí. Švanda rád pytláčil a nade vše miloval psí pečeně. Ani jeden pes v okolí neušel mlsnému jeho jazyku. Za tím účelem choval fěnu, která lákala psy milence do stavení. Ovšem nazpět nešel již žádný. Svou lásku zaplatil každý životem. Ale ani jiné věci nebyly jisty před dlouhými jeho prsty. Jeden kráte prodal jilem. Kolář si ho odvezl k č. 5, kde byl právě rádní. Do rána se však jilem

ztratil. Hledali po celém Koníkově, ale nenašli. Teprve po čase vyšlo na jevo, že ho Švanda sám ukradl. Lidé mu nepřáli, prodal tedy hospodářství Němcovi z čís. 18 a odejel do Ameriky. Němec hospodařil asi 5 roků a r. 1900 prodal vše, kromě 5 mír pole a louky, které si podržel, Slámovi z Odrance a odstěhoval se do čís. 21. Sláma to dal svému synu Františku, který na čís. 6. nyní hospodaří.

Číslo 7.

Výměra

Na čísle tomto hospodaří od nepaměti rod Bartoňu. Janu Bartoňovi, který hospodařil v polovici minulého století, ukradl v noci jeho synovec z čís 31. vola a krávu a za pomoci kamarádů zavedl do Krucenburku na trh. Bartoň zpozorovav brzo ráno úbytek ve chlévě, bos a v podvlékačkách stihal po stopě zloděje. V "Pasekách" u Kuklíku půjčili mu oblek, aby nebudil pozornost. Poněvadž, sám si často v dobytku a koněch zaobchodovav věděl, že se týž den v Krucenburku trh koná a soudil, že zloději jistě s ukradeným jemu dobytkem na trh šli, spěchal tedy tam, kde šťastně zloděje zastihl. Jeden kus měl právě prodán, druhý byl ukryt v lese. Za pomoci četnictva dostal dobytek nazpět a vesela vracel se domů. Asi před čtyřiceti roky zabit jeho syn František při kácení paseky v lese, kde se podnes říká "Bartoňova paseka". Bartoň Jan zemřel, byv raněn mrtvicí, v zimě při odvážení pařezů z Bartoňova i lesa v Odranci. Starší syn Jan dostal výměnkem 2 míry pole a žil v nájmu v pazderní čís. 35. Hospodářství převzal mladší syn Josef nynější hospodář. Měl 12 dětí z nichž 3 zemřely v r. 189. na záškrt, ostatních 9 jest na živu.

Číslo 8.

Výměra

Roku 1806 koupil Faimon od Hlouška z čís. 9 tého 19 mír pole a louky a vestavěl si naproti čís 7. chalupu. Po krátkém čase prodal celé hospodářství Kalinovi, který po Hlouškovi na čís 9. hospodařil a odejel do Ameriky. Kalina a jeho nástupci měli zde pak nájemníky, ale neopravoval ji nikdo až v r. 1912 ji vítr rozbořil. Tím čís 8. ubylo.

Číslo 9.

Výměra

Kol r 1800 hospodařil na čís. 9. Hloušek Fr. R. 1806 prodal 19 mír Faimonovi, který vystavěl si, jak již nahoře poznačeno chalupu čís 8. Po čase ji však prodal Kalinovi, který si vzal dceru Hlouškovu za ženu a hospodařil po něm, spojiv tím čís 8 a 9 opět v jedno.

Číslo 10.

Výměra

V začátku 19. tého století byl na čís. 10. Sláma Fr. Svěho jediného, nadaného syna nechal studovat na učitele. Po vystudování vyučoval v Zubří. Byl však lehké povahy, nevážil si postavení, kterého dosáhl a utápěl se v kořalce. Když pak jednou při inspekci přistižen byl úplně zpitý, byl suspendován. Otec, který v jeho budoucnost kladl všechny svoje naděje a vida sny míti ze syna "pána" obráceny vniveč, činil mu trpké vyčítky. Z omrzelosti nechal se odvést k vojsku. I tu usmívalo se na něho štěstí. V krátké době stal se šikovatelem a vyučoval na kadetní škole. Ale zlá krev nedala mu spáti. Navypůjčoval si peněz od kadetů, učinil několik podvodů a když se vše provalilo byl z kadetky vyhozen. V tu dobu prohlášen byl Maxmilián za císaře Mexika a ku své straně najímal dobrovolníky. Sláma jel též s sebou. Při srážkách s povstalci Mexickými byl raněn do hlavy a do ruky, která mu musila být odňata a jako invalida vrátil se do Koníkova. Otec zatím, zadluživ se s jeho studii, byl nucen hospodářství prodat a sice Janu Lamplotu z Borovnice a v krátkém čase zemřel. Poněvadž majetku žádného po něm nezůstalo, čekala Slámu, bývalého učitele, žebrácká hůl. Ale ani v obci nedělal první dobu dobrotu.. Utekl vždy s flaišinetem do světa, opil se někde, flašinet rozbil a pak byl do Koníkova dodán postrkem na obecní utraty. Tímto způsobem nadělal obci mnoho vydání. Postupem času stal se z něho pořádnější člověk, dokud se někde neopil. Roznášel poštu z Věcova do Koníkova a Rož. Pasek, zastával obecního sluhu, vybíral daně a odváděl je do Města. A poněvadž nestály v čele obce vždy schopné síly, míval Sláma při obecních poradách hlavní slovo. To bylo dokud byla v těle síla. A když chřádl když nemohl již chodit, vozili ho na trakaři postrkem od čísla k číslu. Našli se lidé, kteří měli soucit nad jeho osudem, ale byli těž, kteří mu každé sousto v ústech ztrpčovali až v r. 1906 vysvobodila ho smrt z bouřlivého, ku konci tak trapného života. Zemřel v čís. 10., v tom čísle, kde se zrodil, kde prožil nejkrásnější mládí, odkud ho otec s nadějemi vypravil do světa za "lehčím chlebem", nenadáv, že se jde scestí, že jeho jediný syn bude jednou obcí na obtíž.

Lamplot Jan předal hospodářství svému synu Josefu, nynějšímu hospodáři, a sám šel na výměnek se ženou. Táž zemřela v r. 1921 ve stáří 92 let v Rokytně, kamž šla ještě na návštěvu. Až do posledních okamžiků byla bystrých smyslů. Byla to nejstarší osoba z Koníkova. Josef Lamplot měl čtyři děti. Nejstarší dcera zemřela b 18 ti letech na zápal. Ku hrobu doprovázela ji hudba. Byl to jediný pohřeb s hudbou v obci. Starší syn Josef odejel v r. 1913 do Ameriky, jakož i jeho synovec František Bureš, kde dosud oba žijí.

Číslo 11.

Výměra

V začátku 19. tého století hospodařil zde Faimon Jos. bratr Faimona z čís. 8. Oba bratři odjeli do Ameriky. Josef prodal hospodářství Švandovi, který ho dal pak dceři, již vzal si Kunc Adolf. Týž měl též jen jednu dceru a ta se provdala za Taubra Fr. z Rož. Pasek s nímž převzala po rodičích hospodářství. Taubr rád utápěl se v lihovinách a vůbec žil výstředně. Svěho času byl obžalován Anežkou Slonkovou slepou žebračkou pro cizoložství. Nebyl však usvědčen a Slonková byla ještě 24 hod. zavřena. Skvrna však přec na něm jen zůstala. To vše mělo za následek rodinný rozvrat, který přinutil ho k prodání usedlosti. Koupil ji r. 1911 Pospíšil z Krásné za 9800 K, po roce však odejel do Ameriky, kde v krátkém čase zemřel, zanechav zde ženu Kateřinu, která s dětmi hospodaří dosud.

Číslo 12.

Výměra

Otec nynějšího vlastníka Švandy, koupil chalupu od Hanycha. Dosud říká se zde u "Hanychu". Chalupa byla dřevěná. Roku 18.. při odpolední bouři uhodil do ní blesk a zapálil ji. Švanda postavil chalupu novou, zděnou a postoupil ji svému synu Františku. Roku 1910 udeřil zde blesk podruhé a sice do komínu. Komínem sjel do světničky a zapálil za skříní len. Oheň podařilo se v zárodku uhasit.

Číslo 13.

Výměra

Na čísle 13. hospodařil od nepaměti rok Křenků, a po Křekovi Šesták, který postoupil ji svému synu Františku, nynějšímu majetníku. Chalupa byla dřevěná a stála mezi čís. 14. a čís. 24. Když r. 19.. zapálil ji blesk a ona do základů shořela, vystavěl Šesták zděné stavení na místě jiném asi 40 m na jih od spáleniště. Šesták Fr. jest lesním hajným velkostatku novoměstského.

Číslo 14.

Výměra

V minulém století byl majetníkem čís. 14. rod Havlíčku. Poslední jeho mužský potomek byl zedníkem a říkalo se zde proto dlouho u "Zedníku". Jeho dceru, která dostala od otce chalupu, vzal si Coufal Jan. Byl alkoholík a zemřel otravou alkoholem. Brzo po smrti, prodala jeho žena chalupu Čěškovi Fr. z Rož. Pasek, který zde dosud hospodaří.

Číslo 15.

Výměra

Simaicher, dřívější majetník této chalupy, prodal ji v polovici minulého století Černému Fr. Když dřevěná tato chalupa z nezjištěných důvodů v r. 18.. shořela, vystavěl Černý novou zděnou. Faktořil, bozil vojenký oděv (komisku) ze Svitav ku šití, kterýmžto výdělkem hájilo místní i obyvatelstvo sousedních vesnic živobytí. Byl populární osobou a vedlo se mu dobře. Měl 3 děti. 2 syny (František, Jan) a dceru Antonii. Syn František koupil si chalupu čís. 22. Poněvadž Jan byl osobou nespolehlivou a nepoctivou předal chalupu dceři Antonii. Nenadál se, že její život shrutí všechny jeho plány a naděje, které skládal v její budoucnost, že jeho samého přivede v předčasný hrob. Antonie, vzala si za muže Koutníka z Rož. Pasek, s kterým však dlouho společnou domácnost nezdílela. Byvši vzhlednou osobou, žila mnohdy vystředně a vlna pomluv a klepů, často vynášela na venek, její záletnické kousky, které nesly s sebou hospodářský úpadek. V důsledku jeho vrátila zas chalupu otcovi, aby nepřišel celý majetek v niveč. To vše působilo na Černého mocným dojmem, jeho zeslabené nervy nesnesly tak silných rodinných otřesů. Sešilel a zemřel v ústavě chorobomyslných v Černovicích. Po jeho smrti prodána byla chalupa v dražbě Marii Stehlíkové z čís. 1., která již v r. 1920 postoupila svému synu Josefu Stehlíkovi, nynějšímu hospodáři.

Číslo 16.

Výměra

Číslo 16. má přezdívku "na Kaplance". Za pronásledování nekatolíků v Čechách po bitvě na Bílé Hoře, scházeli se zde tajně evangelíci a vykonávali za vedení majetníka tohoto čísla pobožnost. Jemu říkali pak "kaplan" a chalupě "Kaplanka", kterážto přezdívka udržuje se

dosud. Nynější majitel je z čís. 27. Mička František a "Kaplanku" koupil od Křenka jehož rod zde byl od nepaměti.

Číslo 17.

Výměra

V polovici minulého století přiznal se na chalupu čís 17. Šír Vincene, vzav si za ženu vdovu po Hlouškovi, která tímto vdala již po třetí. Mužem prvním byl Dědič. Se Šírem měla 3 děti, které byly blbé. Dceru její vzal si za ženu, (kteráž pocházela z dřívějšího manželství) Mucha Jos. Zemřeli oba v r. 1920. Zůstali po nich 3 dospělí synové. Josef, který byl synem nemanželským, byl vlastníkem čís. 24. Padl ve válce. Syn František byl též ve válce a jest až do této doby nezvěstným. Zůstal jen syn Vincenc, který jest však slabomyslný. Poněvadž chalupa odkázána byla synu Františku a syn Vincenc byl by jejím vlastníkem až po úředním prohlášení jeho úmrtnosti, řídí celé hospodářství představený obce, nyní Češek, dříve Zeman, který zanechal na čís 17. vzpomínku vykořisťovací taktiky, která denně zmenšovala jeho hospodářskou cenu a sílu, s kterou mohlo nastavší hospodářskou krizi hravě překonat. Takto, nebude-li dána vedení jiná směrnice, bude mít Vincenc Mucha smutné stáří.

Číslo 18.

Výměra

Dceru Hlouška Františka, který na čís 18. v druhé polovici minulého století hospodařil, vzal si za ženu Němec František. Němec, koupiv si čís 6. prodal čís 18. Janu Burešovi, nynějšímu majetníku. Jeho syn Jan jel v r. 190. do Ameriky.

Číslo 19.

Výměra

V prvé polovici minulého století hospodařil zde Dudek Jos., který prodal pak čís 19. Slonkovi, kterému přezdával "Hamerník". Slonek prodal zas chalupu za 2200 K Jos. Vašíkovi a odstěhoval se na Valdorf. Pro rodinnou nesnášenlivost postoupil Vašík za 200 K svoji zapsanou půlku chalupy ženě a šel sloužit za čeledína. Vašíková hospodařila pak společně s Češkem Františkem z čís. 14. Po její smrti, poněvadž neměla dětí, podělila čís. 19. neterž Černá Anna, která ho v r. 1921 prodala za 8000 Kč Vrtěnovi z Janovic nynějšímu majetníku.

Číslo 20.

Výměra

V prvé polovici minulého století byl na čís. 20. Sláma Jos. a po něm Švanda Hynek, který to prodal Janu Votavovi. Dceru Votavy vzal si Zeman Frant. Roku 1921 odprodal Zeman .. mír pole Slonkovi z čís. 5. (1 míra á 1500 Kč) a chalupu s . mírami pole prodal za 11.000 Kč Adolfu Zichovi, nynějšímu majetníku. Sám odstěhoval se na pronajatý statek do Štérkovic u Tišnova.

Číslo 21.

Výměra

V minulém století byl na čís 21. Dudek Fr., který hospodářství prodal Tomáši Slonkovi. Syn jeho Slonek Jan, jenž převzal hospodářství po otčovi, byl též hajným. Zemřel v mladých ještě

letech na padoucnici. Po jeho smrti hospodařila jeho žena Slonková Anna, nynější majetnice se svým švagrem Františkem Němcem.

Číslo 22.

Výměra

Černý František nynější majitel, koupil toto číslo od Frant. Brablece, který v mladých letech zemřel. Ženu po něm vzal si Bukáček z Rož. Pasek. Před Brablecem byl na čís. 22. jeho otec Brablec, který koupil tuto chalupu od Frant. Veselého, který jel do Ameriky.

Číslo 23.

Výměra

V první polovici minulého století byl na čís. 23. Štorek Josef a po něm Žák Josef. Žák prodal vše Švandovi a jel do Ameriky. Od Švandy koupil chalupu Zelený Vilém, krejčí, který zde nyní hospodaří.

Číslo 24.

Výměra

V polovici 19. tého století byl na čís. 24. Slonek Vác. Jeho syn Slonek Václav vystavěl chalupu novou, zděnou. Dlouho však nehospodařil a prodal ji Jos. Votavovi, sám koupiv si chalupu čís. 33. Votava měl 3 dcery, kterým předal majetek. Poněvadž však nebyly hospodárné byly brzo nuceny chalupu prodat. Koupil ji Hloušek Jos., který padl ve světové válce. Nyní hospodaří vdova po něm Anna Hloušková. Společnou domácností s ní zdílí Koutník Cyril.

Číslo 25.

Výměra

Jest majetkem velkostatku novoměstského. Bydlí zde nyní hajný, dříve, než postavena byla nová lesní budova, bydlil tu lesní správce (fořt).

Číslo 26.

Výměra

Kalina, který v polovici minulého století na čís. 26. hospodařil, prodal ho Hlouškovi. Ženu Hlouška zabilo v lese dřevo. Po něm hospodařil syn jeho Adolf Hloušek. Zemřel v mladých ještě letech na tuberkulosu, zanechav ženu a 5 nezaopatřených dětí. Nejstarší dceru vzal si obuvník Brychta Adolf, nynější spolumajitel čís. 26.

Číslo 27.

Výměra

V první polovici 19. tého století byl na tomto čísle Podsedník Josef a po něm syn jeho, taktéž Josef. Oba jak otec tak syn byli proslulými zloději. Nic nebylo před nimi dosti ukryto žádný zámek dosti pevným. Na zlodějské výpravy chodila jich celá partie, vůbec možno říci, že předminulé pokolení v "Horním Koníkově", byli vesměs samí zloději. Rodina Podsedníků byla však nejproslulejší. A potom jejich strýc Bučinský, který měl již tak špatnou pověst, že ho žádný ani do nájmu nechtěl, aby měl kde bydlet. Podsedník J. prodal chalupu Františku

Mičkovi, který byl svého času lesním hajným a ten předal ji pak svému synu Janu Mičkovi, nynějšímu majiteli.

Číslo 28.

Výměra

V druhé polovici minulého století, byl na čís. 28. Plajsner, který byl pilníkářem. Jeho dceru Teresii vzal si Břenek Josef, nynější majitel tohoto čísla.

Číslo 29.

Výměra

Od Jos. Řádka, který byl na tomto čísle as v polovici minulého století, koupil chalupu Hloušek, který ji pak předal svému synu Josefu. Josef Hloušek oženil se s Faimonovou Marií a nechal chalupu připsat na její jméno, takže nynějším vlastníkem jest Marie Faimonová. Říká se zde však stále u "Řádků" po dřívějším majiteli.

Číslo 30.

Výměra

Na čísle 30. hospodařil v minulém století rod Hloušku. Přezdívali tam u "Slonku". Hloušek Jos. prodal chalupu Frant. Kalinovi nynějšímu vlatníku. Jeho bratr Bohuslav Kalina, oběsil se r. 1915 na vojenské dovolené ve Štorkově lese. Asi ze strachu před vojnou.

Číslo 31.

Výměra

Číslo 31. jest hospodou. V posledních 50 ti letech vystřídalo se zde několik majitelů. Od Františka Švandy koupil ji Vašík, od Vašíka Skalník Frant., ten ji prodal Hanákové, kterou vzal si Kalina a ti pak prodali hospodu Holcovi nynějšímu vlastníku.

Číslo 32.

Jest pazderna od čís. 1.

Číslo 33.

Výměra

Číslo toto bývalo dříve pazdernou od čís 3 tího. Když r. 1887 za majitele Brabce shořelo čís 3 tí do základů a nové nikdo nestavěl, koupil Slonek Václav z čís. 24. ho pazderna čís. 33. s měřicemi polí a luk, přstavěl chlév a stodolu a zde hospodařil. Roku 1920 při sušení lnu schořela chalupa, jen dřevěnná světnice se uchránila. Slonek vystavěl chalupu novou (vyjma světnice) ve větším rozměru. Jeho dceru Josefu, vzal si Mrázek Jan, nynější majitel tohoto čísla.

Číslo 34.

Výměra

Těž toto číslo bývalo dříve pazdernou a sice od čísla 4. Roku 1873 koupil ji od Františka Bartoně Kulík s ..měřicemi polí a luk. Roku 1885 odejel do Ameriky zanechav zde ženu a 4 nedospělé děti. Roku 1903 přijel nazpět a posiliv rodinu finančně odejel za rok s dcerou Františkou zasé do Ameriky, kde r. 1921 zemřel. Po jeho odjezdu přikoupili 8 mír lesa a . mír luk a 3/4 míry pole od Gregora z Odrance. Kulíková zemřela r. 1911. Od její smrti až po dnešní dobu hospodaří její syn František Kulík a sice úplně sám. Sám obdělává hospodářství sám obstarává domácnost. Když r. 1916 ve světové válce musil narukovat, zanechal zde hospodářství úplně cizím lidem a teprve r. 1918 po návratu z války ujal se opět jeho vedení.

Číslo 35.

Jest pazderna od čís. 5, kterou r. 1921 vítr rozbořil.

Číslo 36.

Jest pazderna od čís. 6

Číslo 37.

Jest pazderna od čís. 7, kterou r. 1912 pro nezpůsobilost k obývání, její majitel Bartoň J. zrušil.

Číslo 38.

Jest pazderna od čís. 9, která r. 188. vyhořela a více stavěna nebyla.

Číslo 39.

Jest pazderna od čís. 11

Číslo 40.

Jest pazderna od čís. 21

Číslo 41.

Jest pazderna od čís. 2

Číslo 42.

Jest pazderna od čís 10

Číslo 43.

Jest pazderna od čís 1

V těchto pazdernách třel se v minulém století len. Po dobu tření musil se nájemník vystěhovat na půdu. Nyní, kdy prodává se len stonkový, nevytřený význam pazderen pohasl. Hospodáři mají v nich nájemníky (podruhy), kteří výpomocní jim jsou při obdělávání hospodářství.

Kromě těchto shora popsaných občanů Koníkovských má a měla v dohledné minulosti obec občany, kteří jí nepůsobili velké radosti, totiž: obecní žebráky. Byli to:

Stehlíková Marie - zemřela na souchotě v Rajhradě

Slonková Anežka - slepá pocházející z Odrance. 27 roků užívala požitkařského života. Oslepla když jí bylo 13 roků. Vážila 101 kg. Zemřela r. 1917.

Sláma František - bez ruky. Popsán jest při čís. 10. Zemřel r. 1908.

Simaichrová Marie - zemřela

Simaicher Alois - zemřel

Kalinová Františka - oslepla u Bartoňu č. 9. Kráva jí vytrkla oči. Zemřela 1912.

Kalina Josef - byl pobuda, zemřel.

Černý Jan z čís.15 - potloukly ho splašené koně v Bystřici, kde sloužil. Krátký čas byl v obci. Chodit nemohl, musili ho vozit od čísla k číslu, byl dán do nemocnice do Brna. R. 1918 oběsil se v Josefově.

Řádek se ženou. Oba na živu. Jsou to tuláci a obec má na ně velice špatné vzpomínky. Řádek byl již 32 krát, Řádková 30 krát trestáni. Oba byli v pracovním domě. Řádková jim utekla, byla však zde v obci chycena a dodána zpět. Měli 13 dětí z nichž 4 jsou na živu. 2 jsou zdraví a 2 idioti. Starší Julie jest v ústavě v Jihlavě, mladší Method v ústavě idiotů ve Vizovicích.

Obec Koníkov podléhá okresní politické správě (hejtmanství) v Novém Městě, kde též jest okresní soud, berní úřad, poštovní a telegrafní úřad, okresní školní rada a železniční stanice. Do Nového Města vede okresní silnice.

Obyvatel napočteno v Koníkově r. 1921 ... osob. Katolíků ..., příslušejícím k farnímu úřadu v Jimramově a biskupství v Brně. Evangelíků ..., patřícím k farnímu úřadu v Jimramově a k superintendenci v Kloboukách u Valašského Meziříčí. Přiškolená jest obec k Věcovu 1/2 hod. vzdálenému, kdež jest trojtřídní škola.

Starostou jest od r. 1920 Češek František čís. 14. Členové obecního výboru jsou Zelený Vilém čís. 23., Slonek Josef čís. 5., Lamplot Josef čís. 10., Stehlík František čís. 15., Šesták František čís. 13., Bureš Jan čís. 18., Břenek Josef čís. 28.

Dále jest čtyřčlenná finanční komise.

Předsedou : Vostrejž Frant. čís. 9.,

Členové : Havlíček Jos. čís. 4., Češek Frant. čís. 14.,
Mička Frant. čís. 16.

Spolků politických v obci není. Jediný spolek jest : Divadelní kroužek "P s o h l a v c i" jehož účelem jest pořádati divadla. Předsedou jest Zelená Antonie čís. 23.

Obyvatelé živí se polním hospodařstvím a šitím vojenského oděvu. Asi od r. 1910 se zde síťkovalo. Školní děti, odrostlejší mládež i starší osoby. Ti starší navazovali vlasy a mladší z nich upléaly vlásenky, pokrývka to ženám na vlasy. Vyroby tyto šly většinou do ciziny. Vzestupem Čs. koruny platilo se stále méně a méně od práce až r. 1922 přestalo síťkování téměř úplně. Byl to sice pro chudou naši vísku slušný výdělek, ale není čeho žet, poněvadž ničili si lidé práci touto zdraví. Zvláště nedospělé děti trpěly stálým schrbeným seděním na vývinu tělové konstrukce. Osoba vydělala denně as 8 Kč.

V dřívějších letech, asi před 15 ti lety provozovalo se zde silně tkalcovství. V každém stavení byl jeden, dva i tři tkalcovské stavy (veršaty) a tkalčilo se ve dne i v noci. Hotové sukno vozilo se faktorům do Jimramova, od kterých dostali zase tkalci osnovu a outek. Denní výdělek byl 50 krejcarů. (1 Kč) Tkalčily i ženy, děti soukaly outek na cívky. Tenkrát byl to jediný výdělek od kterého živily se celé rodiny. Ovšem mnozí a mnozí celotýdenní výdělek na který čekaly doma hladové děti, v sobotu a v neděli propíjeli, ba možno říci, že nikdy nebyla obec zamořena kořalkou tak, jako v době kdy zkvétalo tkalcovství. Postupem času přestávali chalupníci tkalčit a hleděli si více hospodářství a bezprostředně před světovou válkou tkalčili již jen nájemníci (podruzi) a chudší domkaři. Ve válce tkalcovství uhaslo úplně a nemůže dosud přijít k životu.

Až do roku 1893 třel se v pazdernách len. Pazderny byly obydleny podruhy, kteří když na podzim nastala doba tření musili se vystěhovat na strop (půdu). Do světnice pak rozestavil se odděleně len a topením v kamnech se vysušoval. Suchý se tředl na "mědlících". Práci tu většinou vykonávaly ženy. Osoba vydělala denně 15 až 20 krejcarů, (30 – 40 haléřů) ale beze zdraví. Živit se musil dělník sám. Většinou přinesl si každý brambory a pekli si je v peci. To byl jejich každodenní jídelní lístek. Len prodával se jen vytřený. 1 g z 25 - 30 zlatých (50 - 60 kč). Když pak zřizovány byly družstevní a i jednotlivými nájemníky velké tírny prodával se len stonkový, nevytřený a tření v pazdernách se zrušovalo. Posledně třelo se v pazderně čís. 36.

V začátku 19 tého století, dolovala se v panském lese za potokem železná ruda, kterou vozili hospodáři do železárny v Kadově, kde zpracovávala se na železné výrobky. Dělný lid živil se dobýváním rudy. Drahou dopravou a nepoctivostí úřednictva a lidí, průmysl železářský úplně zanikl. V místech kde ruda železná se dolovala říká se u "Rudy" a jsou tam dodnes místy ještě dosti hluboké jámy.

Ty všechny, shora naznačené výdělky, byly jenom výdělky časovými. Hlavní oporou výživy místního obyvatelstva v minulých dobách byl panský les. Byla to tepna, o které mysli se že jest jedinou živnou silou Koníkova, bez níž existence obyvatelstva zdála se nemožnou. Poněvadž nebylo v minulém století v blízkosti železnic a dřevo nešlo na odbyt, pálilo se z něho v lese uhlí (míliře) Klest a i slušné procento dřeva odváželi si domů. Ze dřeva dělali doma šindele, které hospodáři rozváželi do blízkých i vzdálených vesnic na prodej. Obyvatelé horního Koníkova, chodili celé léto do lesa na trávu dobytku, poněvadž u jeich chalup nebylo žádných luk. Za to odbýval každý asi 12 dnů lesní práce tak zvané "lásky" za kterou se neplatilo. V lese lid vyrůstal v něm žil, v lese dočkal se i šedin svých a když začátkem 20 tého století byla lesní správa reorganisována, když dřevo postavením železnice přes Nové Město, nastavším exportem stouplo v ceně a byla po něm poptávka, hospodařilo se v lese racionelněji, lidu volný přístup do lesa zamezován, zákony lesní zpřísněny, (krom

klestu a vršku nesměl si drvař více domů vzít) tu zdálo lidu se, že přeřata ona životní tepna, a smutným okem a zaťatou pěstí pohlížel k tichým černavým hvozdům, vzpomínaje dob, kdy les byl mu druhým domovem. Časem však zvykal si novým zákonům a jenom za dlouhých zimních večerů, kdy ostrý severák proháněl se po Konikovských polích, zaháněje každou živou bytost pod střechem, vyprávěli si lesní anekdoty z těch dávne zašlých dob, které prý již nevrátí se víc, kdy sám hajný, nebo "fořt" pomáhal jim řezat špalky na trakař. V těch vzpomínkách dožili se obyvatelé Koníkova roku 1914, který světovými událostmi převedl myšlenky lidu na jiný předmět.

Již několik let před tím pociťována byla mezi národy evropskými nedůvěra a napětí a Berlín čekala jen na vhodný okamžik aby mohl namířiti jícny svých děl na východ a uvolniti si cestu na východ. A příznivý okamžik pro ně nadešel. Dne 29. června 1914 zavražděn byl v Sarajevě od Srbů následník rakouského trůnu František Ferdinand se svou choťí. To byla jistkra hozená do třaskavin. Následek. Vypovězení války Srbsku a v měsíci zuřil válečný požár po celé Evropě, který uhasl až v říjnu r. 1918. Mužstvo povoláváno postupně ku svým plukům a k obdělávání hospodářství zbyly doma jenom ženy, děti a starci a nebo muži s většími tělesnými vadami.

V roku 1914 povoláni byli k vojsku:

Zeman František čís. 20.,
Hloušek Josef čís. 24.,
Holec Josef čís. 31.,
Koutník Cyril čís. 23.,
Halla Jos. lesní příručí čís. 3.,
Hanák Antonín - hajný čís. 25.,
Mucha František čís. 17.,
Šesták Jos. - tov. děl. v Jimramově.

V roku 1915 narukovali:

Sláma František čís. 6.,
Bartoň Jan čís. 35.,
Bartoň František čís. 35.,
Černý František čís. 22.,
Koutník Method čís. 23.,
Šesták František čís. 13.,
Kalina Bohuslav čís. 30.,
Bureš Josef čís. 18.,
Řádek František t. č. sloužící ve Štěpánově.
Zobač Josef čís. 42.,
Slonek Josef čís. 5.

V roku 1916 narukovali:

Češek František čís. 14.,
Břenek Jos. čís. 28.,
Vostrejž František čís. 9.,
Vašík Jos. čís. 19.,
Bureš Antonín čís. 43.,
Bartoň Jos. čís. 35.,
Hájek Ludvík čís. 3.,
Laštovička Frant. čís. 2.,

Kulík Frant. čís. 34.,
Stehlík Frant. čís. 1.,
Sláma Jos. čís. 40.

V roku 1917 nastoupili vojenskou službu:

Stehlík Josef čís. 1.,
Mička Jan čís. 27.,
Kalina Frant. čís. 30.,
Kalina Ladislav čís. 30.,
Bureš Adolf čís. 18.,

Zelený Vilém čís. 23.,

Černý František čís. 30. = byli též odvezeni, ale od
velkostatku novoměstského vyreklamováni na lesní práce.

V roku 1918 odvedeni byli k vojsku:

Šesták Bohumil a Šesták Josef, bydlící v Nedvědici.

Celkem konalo službu vojenskou 36 osob.

Těm rodinám, jichž výživa byla odchodem mužů ohrožena, vyplácel stát měsíčně peněžitou podporu. Bohužel ne u všech bylo s ní rozumně hospodařeno. Některým rodinám byla mravním hroblem, peníze propíjeny a nikdy se v mnohých rodinách tak vesele nežilo, tak jako "v zlatých dobách podpory". A kdyby bývala nenastala vyhladovovací akce nepřátelských států, která zmenšovala denně každému objem žaludku, kdy největší starostí u konsumentů (spotřebitelů) bylo, zaopatření živobytí na příští den, přáli by si mnozí bývali, aby válka potrvala hodně dlouho. Hned v září r. 1914 bylo obilí pro volný obchod zabaveno, utvořeny maximální (nejvyšší) ceny a dodávalo se nuceně válečnému obilnímu ústavu prostřednictvím subkomisionáře, kterém bylo v Novém Městě Hospodářské družstvo. Postupem času byly pro volný obchod všechny potraviny, někde i dobytek hovězí zabaveny a utvořeny na vše maximální ceny, jejichž překračování se přísně trestalo. Obilí mohlo se producenty (vyrabiteli) semílat jen na mlecí lístky, které vydával okresní obilní úřad. Poněvadž jím vyměřené obilí nestačovalo hospodářům ku krytí domácí spotřeby, mleli i bez lístky, což se přísně stihalo. Běda tomu, kdo byl chycen. Tak platil Laštovička Jos. čís. 2. 100 Kč., Vostrejž Frant čís. 9. 20 Kč pokuty a mnoho ještě jiných. Když dodávky obilí nestačovaly ku hrazení státní spotřeby, konány za asistence politických a vojenských orgánů domovní prohlídky (rekvisice), které bývaly postrachem hospodářů. Každému ponecháno poředepsané množství pro výživu, určitý odměr na setí a ostatní zabaveno. Ovšem tlak budí vždycky protitlak. Hospodáři učili se obcházení zákonů a nařízení takže ku konci války byli "vyškolenější" než úřední orgány, takže domovní prohlídky zůstávaly bezvýslednými a dodávky klesaly. Tím nesly velice nízké maximální ceny obilí, které ani zdaleka neodpovídaly výrobnímu nákladu a cenám průmyslových výrobků. Též půda byla nedostatkem potahů a mužských sil špatně obdělávána, umělá hnojiva nebyla k dostání, takže výnos polí byl rok od roku menší a v roku 1917 stávala se krmná řepa obvyklou potravou.

Ceny obilí byly:

	Žito	oves	brambory
před válkou			
1914 volné	20 K	volný 15 K	volné 5 K

ve válce				
1914 maximální	28 "	volný	15 "	volné 7 "
1915 "	28 "	"	"	" 8 "
1916 "	28 "	maximální	26 "	11 "
1917 "	34 "	"	"	"
1918 "	"	"	"	"

Cukr, petrolej, mýdlo, obdržela se jen předepsaná kvota (množství) na lístky, nerolníci, konsumentí, obdrželi mouku ku koupení u obecního úřadu také jen předepsanou kvotu na lístky.

Byly to těžké doby na které nesnadno se zapomíná. Lidé smutným srdcem, ustrašené čekali události zítřejšího dne, zvláště rodiny, které měli svoje drahé ve víru válečném. Události na bojištích hlemýždím krokem se střídavým štěstím postupovaly vpřed a teprve r. 1918 schylovaly se ku konečné krizi. V říjnu 1918 nastal rozklad rakouské armády na italském bojišti a hned na to porážka armády německé na francouzské frontě, ku které přispěli českoslovenští legionáři, kteří pod vedením Masaryka, Beneše a Štefanika organisovali se v cizině z rakouských zajatců a bojovali pak proti Rakousku a Německu na ruské a po kapitulaci Ruska, na italské a francouzské frontě za ideálem Československé samostatnosti, které skutečně jsme dosáhli. Z naší obce byl v Čs. legii Koutník Method v hodnosti šikovatele. Hned po rozkladu rakouské armády, rozpadla se celá říše Rakousko - uherská a z trosek staré říše vyrostly nové státy v první řadě naše Československá republika. Jako teplý váněk májový přilétla zpráva ta do horské naší víscky a oživila ustarané tváře, v tělo našla nová síla a víra v lepší zítřek v lepší celou budoucnost. Každý cítil jak ta slova volnost, svoboda šumí mozkiem a srdcem a nese se vzhůru v nekonečný vesmír. Naše utlačované v duševním vývoji brzděné duše nemohly tu chvíli, a snad nedovedou ještě ani dnes pochopit rozsáhlý význam tohoto zvuku. Teprve snad příští pokolení ocení dosah tohoto pokladu, my jsme na to ještě slabí. Vojáci vraceli se domů a naše vesnice vítala své rodáky k návratu k rodnému krbu. Žel, že nepřišli všichni. Šest jich, sní tam na bojištích věčný sen, vzdálení od svých milých doma, kterým nebude nikdy ani dopřáno shlednouti skrovný rov těch drahých srdcí, která umírala pro cizí zájmy bez lásky a tepla domova. My však nezapomeneme vaši oběti a rodná víska staví vám zde v pamětní knihu kytici vzpomínek a soustrasti nad krutým neúprosným osudem.

Osvobození vlasti nedočkali se:

H l o u š e k J o s e f čís. 24., stáří . let padl na ruské frontě v Haliči r. 1914.

Ř á d e k F r a n t i š e k, stáří .. let, sloužící před válkou ve Štěpánově, padl na ruské frontě v Haliči

r. 1915

S l á m a J o s e f čís. 40., stáří .. let, padl na ruské frontě r. 1917.

B a r t o ň J a n čís. 35., stáří ... let byl v ruském zajetí zabit od Kozáků r. 1918.

Š e s t á k J o s e f, stáří .. let, pracující před válkou v továrně v Jimramově, zemřel na úplavici v Bosenském

V Brodě r. 1918.

M u c h a F r a n t i š e k čís. 17., stáří .. let jest od roku 1915 nezvěstným

Revidoval 24/8 1927 Fr. Chládek, ř. uč.

Pamětní kniha vyložena každému k nahlédnutí u ob. úřadu v Konikově od 22/1. do 6/2 r. 1928

Což se potvrzuje Mička Frant. - starosta.

Viděl dnes 21. února 1930 Ing. Vaculík okr. škol. insp.

První stať této obecní kroniky napsal, František Laštovička, rolník čís. 2. Narodil se roku 1889. Vychodil obecnou školu ve Věcově a mešťanskou školu v Jimramově. Roku 1916 nastoupil vojenskou službu. Po ukončení války vrátil se domů a ujal se hospodářství. 1923 oženil se Boženou Sýkorovou z Bobrůvky. Byl předsedou divadelního spolku, předsedou knihovnické rady, členem finanční komise a členem obecní komise pro vyšetřování škody. Jeho obětavostí a snahou přivedena shořelá obecní knihovna do značného rozsahu. Bohužel byla práce jeho neuznána tu raději ustoupil. Po vzdání se funkce obecního kronikáře, zvolen jím František Lamplot čís. 10. Narodil se roku 1905. Vychodil obecnou školu ve Věcově. Roku 1925 byl odveden a nastoupil vojenskou povinnost k dělostřelectvu do Jihlavy. Po 6 měsících byl na žádost propuštěn, ujal se hospodářství na čísle 10. V r. 1928 se oženil s Marií Svandovou čís. 12. Roku 1931 zvolen byl členem finanční komise dále je předsedou Místní Domoviny.

Rok 1919

V tomto roce konala se volba staroty. Naše obec spojena byla s osadou Rožinecké Paseky a zvolen starosta tam. Zde byl jenom radní byl jím František Zeman čís. 20. Členové bývotu byli Češek František, Bureš Jan, Zelený Vilém, Lamplot Josef, Mička František, Břenek Josef, Šesták František.

Dále čtyřčlenná finanční komise.

Předsedou: Ostrejž František. Členové: Češek František, Mička František, Havlíček František. Dále konaly se volby do národního shromáždění. Jednotlivé politické strany získaly v obci hlasu a to:

strana Republikánská, do sněmovny	46 hlasů	senátu	37 hlasů
strana Lidová	" 37 hlasů	"	30 "
" Národní demokracie	" 6 "	"	7 "
strana Národních socialistů do sněmovny	1 hlas	senátu	2 hlasy

Celkem odevzdáno hlasu do sněmovny 90, do senátu 73.

Léto bylo bouřlivé, také naší vesničku stihla pohroma dostavila se velká bouře s průtrží mračen a krupobitím, což draze zaplatila naše na svahu položená pole. V senoseči nepohodli se sousedé Ostřejž František čís. 9 a Marie Stehlíková čís. 1 Jmenovaná vlastní 5 měřic louky za tráti shora jmenovaného. Na louku tuto nevedla žádná cesta a Stehlíková jezdila pro svoji sklizeň přes louku Ostřejže kudy vede veřejná pěšina. Týž, ale poněvadž mu byla působena škoda podal na ní žalobu. Stehlíková by se však na louku tuto nedostala a aeroplán na dopravování sklizně si poříditi nemohla podala protižalobu. Spor nebyl toho roku ukončen. V listopadu vyhořel domek čís. 33., majitel byl Slonek Vac. Oheň vznikl při sušení lenu.

Rok 1920

Oddělili se Rožinecké Paseky od Koníkova a ustanoven starostou Zeman František čís. 20. Konečně přišlo také ukončení rekvisic a hospodáři mohli zaso svoje produkty volně prodávat. Toho roku se oženil Josef Stehlík čís. 15., s Antonií Hanychovou z Odrance.

Též jeho bratr František se oženil a to s Marií Smelích z Jimramovských Pasek. Hospodáři spolu na čísle 1, které mu jeho matka předala.

Narodili se..... Burešová Otýlie čís. 18.,
Kalina František čís. 30.

Rok 1921

-----

9. ledna založena obecní knihovna. Skříň pro knihy daroval Josef Pospíšil čís. 11. Do knihovny rady zvolen: František Laštovička čís. 22 jako předseda, Slonek Josef čís. 5 pokladník, Mička František čís. 16. jednatel, Němcová Anna knihovni a Šestáková Amalie.

Konalo se sčítání lidu. Obci napočteno obyvatel 163 osob. Z toho 81 katolíku a 82 evangelíku.

Zeman František čís. 20, prodal svojí chalupu za Kč 1100 Adolfu Zichovi z Odrance, a 5 měřic pozemku Josefu Slonkovi čís. 5. Jednu měřici za 1400 Kč. Sám odstěhoval se na pronajatý statek do Šerkovic u Tišnova. Jeho odchodem uvolnilo se místo starosty a zvolen jím v doplňovací volbě Češek František čís. 14. Členem výboru Stehlík František čís. 1. Ukončen vpředu zmíněný spor o cestu, Marie Stehlíkové čís. 1., nyní františek Stehlík s Františkem Ostřejžem čís. 9. Celkem konala se tři stání v Novém Městě a jedno v Jihlavě. Ostřejž msuil Stehlíkové odprodati cestu za níž tato zaplatila 900 Kč. Celý spor stál 4.000 Kč, obnos to značně velký.

Na čísle 33, přiženil se Jan Mrazek z Kuklíku. Dceru Františka Šestáka čís. 13., vzal si Jindřich Řádek, řezník z Rožineckých Pasek a zařídil si zde porážku, kde porážel koupené zboží.

Narodili se..... Zichová Anna čís. 20.,

Stehlíková Antonie čís. 15. přičemž její matka zemřela.

Dále zemřela Josefa Laštovičková čís. 2., Slonková Františká čís. 33., Lamplotová Marie čís. 10, ve stáří 92 roku.

Rok 1922

V květnu zavedena zde byla poštovna, Hlavní zásluhou pana správce Kintzla. Vedením poštovny pověřena Marie Švandová čís. 12 za odměnu 12 Kč měsíčně. Obec přispívala na roznášení pošty 75 Kč ročně. Našli se však občané, kteří chtěli aby za tento nepatrný obnos, doručována jim pošta i v každé nepohodě. Provedena zde pozemková reforma panských pozemku. Platilo se za měřici podle bonyty půdy a to 3 třída 300 Kč, 4 třída 180 Kč, 5 třída 100 Kč. Pro rychlejší její provedení založena zde odborová organizace domoviny.

MÍSTNÍ DOMOVINA DOMKAŘŮ A MALOROLNÍKŮ KONÍKOV okr. Nové Město

Předsedou byl Bureš Jan čís. 18. Dne 15. srpna byla větrná bouře, která natropila značnou škodu na ovocném stro-
moví, také část lesa, zvaná "Židová" byla vyvrácena. Hospodářům rozhazeno obilí, které bylo pokoseno a mnohý musel jej
hledati na trati susedově.

Na číslo 4. přiženil se Volejník František z Odrance. Též Josef Stehlík čís. 15. znovu se oženil s Josefou
Švábovou z Kadova.

Narodili se..... Ř á d k o v á Jiř i n a čís. 13.,
H o l e c J a r o s l a v čís. 31.,
B r y c h t o v á F r a n t i š k a čís. 26.,
Z i c h A d o l f čís. 20.,
S l o n k o v á V l a s t a čís. 5.,
Ř á d e k R u d o l f čís. 25,
M r á z e k J o s e f čís. 33,
B u r e š o v á H e l e n a čís. 18, která však toho roku zemřela.
Též manželé Z a v a d i l o v i výměníci na čísle 2 t. r. zemřeli.

Rok 1923

Konali se knihovní volby. Předsedou zvolen zase František Laštovička čís. 2, Slonek Josef čís. 5. pokladníkem, Mička František čís. 16 jednatelem, Němcová Anna čís. 21 knihovni.

Dne 18. února přeměněn divadelní kroužek "Psohlavci" na divadelní spolek. Předsedou zvolen Laštovička František čís. 2, Zelená Antonie čís. 23. místopředsedou, Havlíček Ludvík čís. 39. jednatelem. Kulík František čís. 34 pokladník, Kintzel Emil čís. 3. režisér, Češek František čís. 14, správce domu.

Vrtěna Josef prodal domek čís. 19. za 8.000 Kč Honkovi z Rokytne. Též Josef Holec prodal sovje hospodářství za 1.900 Kč Řádkovi z Mor. Křižánek. Řádek to však pronajal velkostatku v Novém Městě, který zde zařídil hájenku.

Prodejem tímto zanikl hostinec, ale již 16. listopadu schválila obecní rada řádost Češky čís. 14., o povolení hostinské koncese.

Narodili se ..... Bureš Josef čís. 18.
Stehlíková Růžena čís. 1.,
Stehlík Josef čís. 15.

Na číslo 12 přiženil se Lempera Alois ze Třech Studní. František Laštovička čís. 2. oženil se s Boženou Sýkorovou z Bobruvky.

Zemřel ve stáří tří roků Kalina František čís. 30, který byl od narození nemocný.

Rok 1924

Konala se volba starosty a zvolen Mička František čís. 16. Členové výboru Slonek Josef čís. 5., Břenek Josef čís. 28., Zelený Vilém čís. 23., Stehlík František čís. 1., Bureš Josef čís. 18., Brychta Adolf čís. 26., Šesták František čís. 13. a Češek František čís. 14. Předsedou finanční komise Ostrejž František čís. 9., členové: Laštovička František čís. 2., Kulík František čís. 34, Zelený Vilém čís. 23.

Domek čís. 17. dílem vykorišťovací taktiky, dřívějšího starosty obce, přišel do prodeje. Den prodeje jakož i obnos, za který byl prodán, je občanům neznámý. Jeho noví majitel Češek František čís. 14, jej přestavěl a dne 8. září otevřel zde živnost hostinskou. Svůj domek čís. 14. předal své dceři. Přiženil se k ní František Zobač z Rožineckých Pasek.

Toho roku zavedena přes naši obec autobusová doprava z Jimramova do Nového Města. 1 cesta z Koníkova do Nov. Města stála 5 Kč, později 5 Kč.

Narodili se .....Laštovička František čís. 2.,
Mrazková Libuše čís. 33.,
Volejníková Františka čís. 4.,
Koutník Cyril čís. 24.,
Brychta Adolf čís. 26.

Zemřeli.....Lamplotová Josefa čís. 10.,
Slonková Vlasta čís. 5
Slámová Anna čís. 6. na týfus.

Rok 1925

Byl celkem úrodný, bez živelních pohrom.

Konali se volby do Národního shromáždění a senátu. Pro jednotlivé politické strany odevzdano hlasů: a to pro:

Republikánskou,	do sněmovny 43 hlasů	do senátu 35 hlasu
Lidovou,	" " 42	" " " 39 "

Národní demokracii	"	"	5	"	"	"	1	"
Strana práce,	"	"	0	"	"	"	6	"
Sociální demokracii	"	"	2	"	"	"	2	"
Živnostenská,	"	"	1	"	"	"	0	"
Malozemědělská	"	"	1	"	"	"	0	"

Celkem odevzdáno hlasu do sněmovny 94 hlasu a do senátu 83 hlasu.

Narodili se ..... Laštovička Miroslav čís. 2.,
Zobačová Drahuška čís. 14.,
Stehlíková Milada čís. 15.,
Honková Otilie čís. 19.,
Zich Josef čís. 20.

Zemřeli ..... Bartoň Josef čís. 7
Zobačová Drahuška čís. 14.

Zima byla mírná, sněhu však bylo hodně, takže vyhynula zde s 80 až 90 % žita. Byla nám slíbena podpora avšak nic se nedostalo. Dne 13. května přišel mráz se sněhem, právě kvetlo ovocné tromoví takže dvě byl úplně zničen neb mráz dosáhl 14 stupňů sníh trval do 20. května. Léto bylo chladné a vlhké.

Amalie Řádková podala žádost o rozluhu od svého muže Jindřicha Řádka čís. 13., pro domácí nesváry. Soud jí rozluhu povolil. Řádek který byl řezníkem šel do Čech za tovaryše.

Adolf Zich číslo 20. koupil od Josefa Hlouška čís. 29. 6 měřic pole 1 měřici za 600 Kč.

Konal se soupis dobytka obci bylo celkem 4 koně, 71 kusů hovězího dobytka, 1 ovce, 28 koz, vepřů 29, slepic 327 a hus 15.

Narodili se ..... Lempera Jaroslav čís. 12.,
Stehlíková Františka čís. 1.,
Burešová Libuše čís. 18.,

Zemřeli..... Černý František čís. 22.,
Mičková Františka čís. 16.

Rok 1927

Zima byla mírná sněhu normálně. Jaro i léto teplé, bez bouří, víc suché.

1. července vyhořel domek A n n y S l o n k o v é číslo 21. Zde shořela umístěná obecní knihovna. Podezření na zhařství zatčen byl J o s e f B u r e š čís. 18. , dokázal však svoji nevinu.

Slonková prodala pozemky arnoštu Němcovi. Jeho rodiče vedli jí dříve hospodářství. Němec postavil zde domek nový a oženil se s Antonií Zelených čís. 23.

Toho roku koupil Jan Mrázek čís. 33., benzínový motor za 4.200 Kč od strojníka Aloise Stehlíka z Radešínské Svratky. byl to první motor naší obci.

Narodili se.....Honková Blažena čís. 19.

Zemřeli..... Řádek se ženou oba tuláci smrti jejich spadla obci železná kráva.

Těž úmrtím Josefy Zobačové odešel chudý příslušník.

Rok 1928

Lednu a únoru byly silně mrazy až 30 stupňů. Zhynulo mnoho zvěře a ovocného stromů. V naší obci zhynulo celkem 121 ovocných stromů. Zima trvala dlouho. Léto bylo suché a velmi teplé, což mělo za následek rozmnožení hmyzu. Velké škody na krmné řepě, lenu a máku natropily housenky, můry. Gamma, jichž byla obrovská záplava, dle starých paměťníků řádily též roku 1866.

Konala se volba starosty.

Zvolen znovu Mička František čís. 16.

Členové výboru jsou Brychta Adolf čís. 26., Břenek Josef čís. 28, Bartoň Josef čís. 7., Lempera Alois čís. 12., Mrázek Jan čís. 22, Šesták František čís. 13., Zelený Vilém čís.23., Koutník Cyril čís. 24.

Předsedou finanční komise: Ostryž František čís. 9, členové: Laštovička František čís. 2., Kulík František čís. 34 a Zelený Vilém čís. 23.

Těž konaly se první volby do zemského a okresního zastupitelstva z odevzdaných hlasů obdrželi:

strana Republikánská	do zemského zastupitelstva	35	do okresního zastupitelstva	39 hlasů
strana Lidová	" "	38	" "	39 hlasů
" Národních sociálů	" "	4	" "	4 "
" Národní demokracie	" "	3	" "	1 "
" Komunistu	" "	3	" "	3 "
Německé strany	" "		3	" "

Celkem do ženského zastupitel. 86 hlasu okresního 86 hlasu

Znovu zřízena byla obecní knihovna na níž i pan prezident přispěl obnosem 300 Kč. Umístěna byla v domku čís. 24. jeho majitel Koutník zvolen knihovním.

František Lamplot čís. 10. se oženil s Marií Švandovou čís. 12.

Narodili se ..... Brychtová Olga čís. 26.,
Mrázek Václav čís. 33.,
Olejník František čís. 4.
Zich Bohumil čís. 20.

Zemřel..... Josef Zobač čís. 40

Rok 1929

Zima mírná sněhu však bylo hodně. Léto bylo teplé a bouřlivé. Řádilo hodně krupobití. 4. července byla větrná bouře. Také podzim byl pěkný a dlouhý neb první sníh napadl až prosinci.

Konaly se volby do Národního shromáždění. Odevzdaných hlasů připadlo na jednotlivé politické strany hlasu a to:

pro Republikánskou	do sněmovny 44 hlasu	senátu 41 hlasu
" Lidovou	" " 36 "	" " 32 "
" Národní socialisté	" " 11 "	" " 9 "
" Národní demokracii	" " 4 "	" " 4 "
" Živnostenskou	" " 1 "	" " 0 "

Celkem odevzdáno do sněmovny 96 hlasu do senátu 86 hlasu.

Narodili se ..... Lempera Alois čís. 12.,
Lamplotová Zdenka čís. 10.,
Zobačová Božena čís. 14.,
Honková Anežka čís. 19.

Zemřeli..... Volejník František čís. 4.,
Honková Anežka čís. 19.,
Josefa Hloušková čís. 29, která byla slabomyslná a
chodila po žebrotě.

Rok 1930

Jaro bylo velmi suché, bez bouří. Na žně se dostavili deště a neměli konce, takže porostla obilí. 2. března pořádána na oslavu 80 letých narozenin pana presidenta přednáška. Řečníkem byl pan řídící František Chládek z Věcova.

V květnu konal se soupis zemědělských podniků. Dále konal se soupis dobytka obci bylo: 71 kusů hovězího dobytka, 4 koně, 5 ovcí, 35 koz, 73 vepřů, 503 slepic, 57 hus.

Těž konalo se sčítání lidu napočteno obci 153 obyvatel. V roce 1921 163. Z toho ... katolíků .... evangelíků.

Dne 26. října začal padat sníh, který byl vlhký takže zůstával na stromech padlo jej takové množství, že stromy se pod ním lámaly. Lesích je obrovské množství polomu, že na zpracování toho jsou zde dělníci ze Slovenska a Podkarpatské Rusi.

Sníh až týden stál a nový napadl až 8. prosince.

Na číslo 6. přiřazen se Zobač z Věcova.

Narodili se..... Stehlík František čís.1.,
Laštovička Jaroslav čís. 2.,

Mrázek Miloslav čís. 33.,

Obecní kronika vyložená k nahlédnutí dne: od 1/4 - 22/4 r. 1931 Mička František starosta

Četl dne 26. března 1931 Innoc. Vaculík, okres. škol. insp. , Četl 16/5 1932 fr. Chládek, ř. uč.

Roku 1930 byla taková spousta myši, že jetele na polích byli do nich spaseny tak, jak když je vypálí, též jiné plodiny byly jimi silně poškozeny. Škůdci tyto byli tráveny obilím napuštěným jedem, bylo ich však stále ještě dost. Teprve při tání sněhu na 1. listopadu 1930 se pole hodně zatopila a myši se utopili.

Toho roku koupil Jan Mrázek nový motor a trojčističku značka Plůto za 20.000 Kč.

V září toho roku odešel do pense pan nádlesní Kintzl. Býval předsedou osvětové komise, jednatelem knihovny, do níž daroval mnoho knih a o rozkvět knihovny, obětavě pracoval. Pan nadlesní pro naše občany dobrým rádcem a rady i pomoc žádnému neodepřel. Naši občané budou na něho vždy vzpomínat.

Zemědělská krize, která v roce 1929 nastala čím dále tím více postupuje a zachycuje i průmysl. Produkty zemědělské klesly na podvýrobní cenu. Len, který stál roku 1924 až 400 Kč jeden q je dnes bez ceny (10 Kč 1 q). žito platilo v roce 1928 až 190 Kč 1 q. Stojí dnes 1 q jen 75 Kč. Oves klesl ze 150 Kč za 1 q na 80 Kč 1 q. Vajíčka, která se prodávala v únoru 1928 jedno za 1,20 Kč stála v únoru 1930 jen 60 haléřů jedno, máslo kleslo 25 Kč na 13 Kč 1 kg. Maso vepřové platili řezníci v roce 1929 14 Kč jeden Kg mrtvé váhy, stálo v roce 1931 v lednu 7 Kč kg. Výrobky průmyslové klesly jen o 10 % nejvíce 15 %.

Rok 1931

V lednu byla silná jinovatka, která udělala mnoho polomu v lesích ač nebyly zpracovány ještě polomy z října. Na práci v lesích bylo v naší obci 60 dělníků z Podkarpatské Rusi mimo dělníků domácích. Velkostatek platil od jednoho metru paliva domácím 8 Kč, rusínům 12 Kč od metru papíráku domácím 12 Kč, rusínům 14 až 16 Kč od dlouhého dříví 1 m krychlový domácím ořezáním kůry 9 Kč, rusínům 12 Kč.

Zima byla mírná sněhu hodně, který padl na neumrzlou zem následkem toho vyhynuli ozimy z 80 až 90 %. Sníh stál začátkem března, ku konci dostavili se mrazy, které seslablé osení ještě více poškodili. 30 března byl mráz 30 stupňů. Jaro bylo celkem nepříznivé sněhově přehánky znemožňovali jarní práce až do 6. května pak bylo již pěkné počasí. Jarní obilí bylo velice pěkné. Na žně však přišla perioda deštivého počasí, která trvala až do konce září. Obilí porostlo ovse také, zemědělci sklízeli vše mokré, sláma jež následkem vyhynutí žit byl nedostatek byla ještě potuchlá. Následkem toho byla velá nabídka hovězího dobytka a prodávalo se: prima jalovice 3 Kč jeden kg živé váhy, staří krávy 1,50 Kč 1 kg. Prasata 5 Kč a 6 Kč 1 kg živé váhy. Žito následkem nedostatku stálo 150 Kč 1 q oves v září 125 Kč 1 q avšak prosinci jen 80 Kč 1 metrak. Ministerstvo zemědělství zavedlo osivovou akci každý, kdo se přihlásil dostal vypjčit na setí žito neb pšenici na dva roky, pak to mohl oplatit neb zaplatit. Z obce přihlásil se František Kulík čís. 34 obdržel 50 kg žita. Ostatní občané akci nedůvěřovali, vlastně proto, že žito se dodávalo nižší polohy.

Téhož roku došel pacht na obecní pozemky, které měli pachtíři pronajaty na 9 roku jednu měřici za 6,30 Kč ročně. Následkem toho, když obec měla 300 % ní přiřázky muselo se na pozemky jmenované dopláceti ostatními občany. Proto žádali někteří členové obecního zastupitelstva, které bylo jednotné (totiž lidové) pronajati pozemky za 20 Kč jednu měřici a lepší za 28 Kč. (1 měřici) Neb byl povolen nájem z volné ruky. Schůzi tuto řídil Adolf Brychta čís. 26 (byl náměstek starosty) neb starosta byl pachtýřem a dle zákona o nájmu nesměl jednat, dále ještě 3 členové zastupitelstva, na místo nich povolání náhradníci. Ráno po této schůzi byl mezi pachtýři poprask. Syn jednoho pachtýře došel si na Brychtu až do jeho bytu, kde mu stěžoval, že tímto nájmem, prý chce jeho otce připravit o majetek, neb měl pronajaty asi 4 měřice a bral měsíčně 1100 Kč pense. Též šel do Nov.Města si stěžovat tam ale nepochodil. Večer pak přišel do schůze kde vedl hlavní slovo. Na nátlak strany, Brychta protokol o nájmu nepodal a byl odhlasován prodej pozemků z volné ruky az 325 Kč případně za 625 Kč. Na zákrok člena finanční komise Frant Kulíka čís. 34 zvýšen obnos na 500 kč 2 třída a 600 Kč 1 třída.

Občané dolní části Koníkova podali proti prodeji rekurs. Starosta však na některých vymanol odvolání podpisu, neb jím vyhrožoval soudním udáním a jinými nepříjemnostmi. Než však k vyřízení rekursu došlo postarala se obecní rada o zrušení prodeje sama, neb projednáváním rekursu u okr. úřadu v Novém Městě byli by starostovi vzešli různé nepříjemnosti neb o různých věcech nebyli občané uvědomováni. Prodej byl znovu odhlasován a rekus již nebyl podán neb se pohlíželo na občany na něm podepsané jako na osoby, kteří přišli do kofliktu se zákonem pro těžký zločin. (ovšem že jen zkruhu pachtýřů strany lidové). Okresní úřad povolil prodej až v červnu 1932.

Na číslo 9. přiženil se Bohumil Bukaček z Vříště

Narodili se ..... Bukáček Boh. čís. 9.,
Zobač Ed. čís.6.,
Zdenka Bukáčková čís. 31.,
Němec Miloš čís. 21.

Zemřeli ..... Stehlíková čís. 1.,
Švandová Jos. čís. 12.

Rok 1932

Za nezměnné situace hospodářské přišel rok 1932. Ohlásil se mlhavým počasím z jinovatkou bez sněhu. Počasí toto trvalo celý leden, unoru přišli třeskuté mrazy, které trvaly první polovici zmíněného měsíce, mrazy dosahovaly až 28 stupňů. Pak nastala obleva též padl sníh. Nebylo ho však mnoho, ale trval až do dubna, kdy ve třech dnech stál, takže jeden týden se jezdilo na seněh a druhý týden již se vláčilo na poli. Setí se počalo 16. dubna posledního bylo již zaseto. Jaro bylo suché při tom studené. Na sena jakož i na žně a vybírání brambor bylo krásné počasí, před senosečem jakož i přede žněmi byla perioda bouřlivého počasí. Rok tento byl velice úrodný. Též podzim byl pěkný neb bylo bez sněhu až do Vánoc.

Koncem roku přišla silná jinovatka následkem bylo mnoho polomu v lesích.

Události obce.

1 Konala se volba starosty jímž zvolen Boh. Bukaček čís. 9., náměstek Josef Bureš čís. 18., členové výboru Josef Pospíšil čís. 11, Frant. Honek čís. 19., Eduard Zobač čís. 6., Jan Mrázek čís. 33., Frant Šesták čísl. 15., Frant Mička čís 16., Adolf Brychta čí. 26., Členové finanční komise: Frant. Honek čí. 19., Frant Kulík čísl. 34, Adolf Brychta čís. 26.,Josef Bartoň čís. 7.

Proti volbě obecní rady podala strana lidová rekurs. Rekurs byl podán aby se dosáhlo prodeje obecních pozemků.

Rekurs byl zamítnut Bukaček přejal úřad až říjnu ač byl zvolen v květnu, tak dlouho brzdili předáci strany lidové předání úřadu, (to již měli obecní pozemky koupenny).

2 V červnu byla prodána v dražbě Janu Mrázkovi trojčistička a 6 ti Ks motor (obé značky Pluto) za 4010 Kč, kterou koupil v roce 1930 na dluh za 18.000 Kč na 3 roky na splátky po 6 tisících 8 % úroků. Mrázek s touto mlátičkou mlátil po okolí hospodářům obilí. Sám pro sebe jí nepotřeboval neb má jen 10 měřic polí. Koupil jí Pazdera z Rozsoch od něho jí koupil zase druhý den Josef Pospíšil čís. 11. za 5010 Kč. Týž den prodán byl u okresního soudu v Novém Městě hostinec Frant. Česky čísl. 17. pro dluhy za 30.000 Kč. Koupil jej Zelený hotelier Nov. Město. Tento jej prodal za jmenovaný obnos a poplatky Janu Gnyadymu Bystřice nad Pernštejnem.

Dne 10. srpna zastřelil se v lese pod myslivnou hajný velkostatku Novoměstského Čeněk Bukaček z Herálce. Byl ruským legionářem (des. uderného oddílu). Proč sebevraždu spáchal zůstane tajemstvím.

Narodili se..... Jarmila Zobačová čís. 44.,
Marie Volejníková čís. 4.,
Mrázek Jaroslav čís. 33.

Zemřel..... František Mička výměnkář čís. 16 ve věku 83 let.

Četl dne 3/3 1933 fr. Chládek říd. uč.

Rok 1933

Za mlhavého počasí a silné jinovatky přišel nový rok 1933, který nesliboval mnoho dobrého. Následkem jinovatky bylo v lesích mnoho polomů tím vznikla velká hospodářská škoda neb nám jetě spracováno všechno dřevo s katastrofální pohromy v roce v 1930. Jelikož toto dřevo běře rychlou zkázu jest jeho cena o polovinu nižší než před kalamitou. Dříví palivové platí se nyní 1 m krychlový hůlkové 15 Kč až 18 Kč, polenové 30 až 35 Kč. Též dělnictvu v lese zaměstnanému platí se o jednu třetinu méně než při první pohromě. Dřevo užitkové platí se jeden pevný metr od 40 Kč do 120 Kč. Počasí v tomto roce bylo pro zemědělce dosti příznivé. Zima byla krátká již na začátek února bylo pěkné jarní počasí. Toto počasí trvalo celý měsíc únor a měsíc březen zvláště v březnu bylo krásné počasí, slunéčko svítilo po celé dny na obloze nikde ani mráčku. Všude se dělalo pilně na polích, za to však v dubnu a v květnu bylo počasí studené se sněhovými přeháňkami, čímž velmi trpělo vzešlé osení.

Na senoseč též i na žně bylo počasí pěkné. Též podzim byl dlouhý, ale značně studený. Dešťových srážek bylo v létě velmi málo čímž utrpěly hodně brambory ,jinak byla úroda dosti dobrá. Žit bylo hodně, též byla hodně dlouhá takže značně polehla tím méně sypala na zrno. Sena a jetele bylo též hodně, ale otavy bylo již málo.

Hospodářské poměry se nezměnily by naopak ještě zhoršily, produkty hospodářské klesly daleko pod výrobní cenu. Prodávalo se žito 1 q 40 Kč, brambory již bylo velmi málo stály 1 q 30 až 35 Kč. Též dobytek jakož i vepřový brav klesl na cenu podvýrobní prodávalo se 1 kg masa vepřového za 5 1/2 až 6 Kč mrtvé váhy maso hovězí 1 kg živé váhy za 2 Kč až 2,50 Kč dle jakosti neb ještě méně.

Události obce!

V roce 1933 nebylo v obci mimo změny starosty žádných jiných událostí. Ku změně došlo když starosta Boh. Bukáček čís. 9. pro domácí nesrovnalostí odešel, z domova do obce Odrance. Odkud se za 2 měsíce navrátil. V doplňovací volbě zvolen starostou František Lamplot čís. 10., náměstkem Adolf Brychta čís. 26.

V září žádal Jan Gnyadý čís. 17 o povolení hostinské koncese, takto byla zamítnuta, na to se Gnyadý ostěhoval do Velkého Mezeříčí a čís. 17 zůstalo neobydleno. V prosinci došla do naší obce smutná zpráva, že zemřel vůdce strany zemědělské bývalý předseda vlády Dr. Antonín Švehla. V řadách zemědělců zanechala tato událost upřímný zármutek.

Narodili se ..... Bohumil Černý čisl. 22.,
Jaroslav Zelený čís. 31.,
Marta Řádková čís. 28.,

Provdali se ..... Ružena Pospíšilová čís. 11 za Najmana do Lišné
Josefa Hloušková čís. 26 za Havlíka do Kuklíku

Zemřeli ..... Vincencie Šestáková čís. 13. ve stáří 86 roků a na Rož. Pasekách zemřel
Brabcové chaloupce František Češka bývalý starosta a hostinský v
Koníkově.

Rok 1934

Zase je jeden rok za námi, hospodářská situace se nelepší, poměry jsou čím dále tím horší, zadlužení zemědělců vzrůstá. Továrny pracují méně, dělnictvo je bez zaměstnání, všude je bída a nedostatek, není peněz ani ne nejnutnější potřeby (atd.).

Zima toho roku byla velice mírná a krátká neb se začalo seti již 10. dubna na setí bylo velice pěkné. Tento rok byl velice suchý není pamětníka, tak velikého sucha jak bylo toho roku neb nepršelo od konce května kdy byla bouře až zase přišla bouře na konec června pak zase až 13. srpna přitom slunce svítilo den, jak den, což mělo za následek málo sena, žádné otavy též jetel bylo málo, jarní obilí zůstalo krátké. Žita na jaře 1/2 vyhynula tak jích bylo též málo. Bramborů se však udařilo dosti.

Na obilí byl zaveden obilní monopol a stanoveny výkupní ceny a to žito v září 115 Kč , oves 105 a každý měsíc připlácí se na žito 1,50 na oves 1 Kč. Nám to však nepomůže neb nemáme co prodávat až bude zase u nás úroda bude žito za 60 Kč neb ještě lacinější.

Bez sněhu bylo až do konce roku takže to dosti při té celé bídě utíkalo a na rok 1934 zůstali nám jenom vzpomínky.

Viděl 14/XII 1935
podpis nečitelný
..... revisor

Události v roce 1934

Na prvním místě byla to radostná zvěst, že dne 24. května byl ve Vladislavském sále na hradě v Praze zase zvolen presidentem ČSR. republiky, Dr. Tomáš Garik Masaryk za účasti celého národa, který když né osobně alespoň v duchu byl účasten. Necht' Bůh dopřeje panu presidentovi ještě dlouhá, dlouhá léta život a zdraví.

Dne 10. října došla však do naší obce tragická zvěst, že rukou vrahovou zahynul ve Francouzském přístavu Marsoili Jeho Veličenstvo Král Jugoslavský Alexandr zvaný "Sjednotitel" s ním též stal se obětí atentátu francouzský ministr zahraničí Barhtu. Svůj život položili při práci pro mír.

Náš národ Československý zachová je ve věčné upomínce.

Na vánoční svátky pořádala Rep. strana nadílku chudých, při této nadílce chtěli býti všeci občané ográrníky a když se na ně nedostalo tu to jeden vyčítal druhému náboženství i politiku. Kdy u nás zavládne svornost? Též divadelní spolek se rozešel neb nádledkem hospodářské situace nemohl ve své činnosti pokračovat.

Provdala se Anna Bartoňová za Mrázka do Líšné.

Narodil se ..... Oldřich Zelený čí. 31.,
Květoslava Němcová čís. 21.,
Věra Řádková čís. 28.,

Nezemřel žádný.

Kronikář Fr. Lamplot

Rok 1935

Zase přišel Nový rok za deštivého počasí. Toto povětří trvalo až do 10 ledna pak přišli mraze a sníh na konci ledna panovali třeskuté mrazy, začátkem února přišli sněhové vánice po nich nastalo jarní počasí a sníh se začal ztrácet bylo již hodně bez sněhu, tu se ku konci února dostavily zase nové sněhové chumelice na začátku března udeřily silné mrazy, jakých není v březnu paměťníka a trvali celý týden. Toto zimní počasí potrvalo až do konce dubna a to střídavě mrzlo a zase to polevilo a zase přimrzlo. Ještě na 1. května bylo celý den zimní počasí a zmrzlé po celý den.

Tím se jarní práce zdrželi, trvali do 20. května. V květnu bylo dosti chladné počasí. Pak se ale oteplilo a bylo při tom velmi sucho. Za celou dobu vegetace pršelo jen dvakrát a to ještě velmi málo. Tak suchý rok jaký byl rok 1935 není paměťníka. Toto mělo za následek, že úroda byla v 2/3 ny menší než jiná léta. Otavy nebyly žádné též řepy bylo málo neb sazenice pro velké sucho uschly neb nepřišla ani žádná bouře a když se zamračilo udělala se zima, že zase nemohlo pršet pro velké chladno. Ještě 8. července dostavil se mráz tak silný, že brambory které již začínaly kvésti u lesa neb vody zmrzli až po zem. Deště se dostavil až v říjnu a pak převládalo mokré počasí až do konce roku. Vánoční svátky byly bez sněhu zato bylo dostatek bláta. Počasí velmi mlhavé a slunce se na obloze neukázalo ani za celý týden.

Poměry hospodářské se nezměnili ale zavedením monopolu na obilí ustálili, takže spíše povedou k lepšímu. Též výrobky živočišné nebyli lepší ceny. Platilo se vepři 1 kg živé váhy 6,50 Kč až 7,50 Kč, Hovězí dobytek 3 Kč 3,50 až 4 Kč 1 kg živé váhy dle jakosti. Vajíčka 25 hal. až 50. hal. jeden kus, máslo 10 až 14 Kč 1 kg (brambory 25 až 30 Kč za 1 q). Ovoce byl u nás následkem chladného počasí, na jaře kdy stromy kvetly, málo ,vlastně třešně nebyli žádné. Též borůvek bylo velmi málo. Jiná léta rostly v lesích hodně houby letos ani ty nerostly.

Události v obci

Dne 7. března dožil se pan president 85 tých narozenin. Obecní zastupitelstvo pořádalo slavnostní schůzi, na které promluvil o životě pana presidenta o jeho práci pro vlast, ruský legionář a náměstek starosty p. Adolf Brychta -domkař čís. 26.

Pro zřetelnost dopřála Vám pane presidente dožití se 85 roku života a nechť Pan Bůh nebeský Vám dá ještě dlouhá a dlouhá léta života a zdraví, abyste mohl řídití a spravovati náš samostatný Československý stát.

Historický den

Dne 14. prosince 1935 podal pan president Dr. Tomáš g. Masaryk na zámku v Lánech svojí abgidaci (vzdal se presidenství).

President Osvoboditel odchází, aby žil věčně v paměti svého lidu.

Pane presidente slibuji Vám jménem všech občanů, že bude naší svatou povinností, abychom ve všem svém jednání v práci kráčeli ve Vašich šlepějích. Váš celý život, Vaše práce pro svobodu svého národa, bude nám zařným příkladem.

Nechť Bůh zachová Vás ještě dlouhá, dlouhá léta ve zdraví mezi námi.

Obci samé události, které by stáli za napsání nebylo

Při volbách, které se konaly obdržely:

Republikánská strana	53 hlasu do sněmovny
Lidová strana	39 hlasu do sněmovny
Nár. sociální	7 hlasu do sněmovny
Sjednocení	1 hlasu do sněmovny

Toto pořadí udrželo se do všech vypsáných voleb.

Oženil se..... Emil Černý čís. 22 s Vlastou Hnátovou ze Spělkova.

Provdala se..... Antonie Černá čís. 22 za Boh. Hanycha z Odrance

Narodili se ..... Marie Anna Zobačová čís.6.

Nezemřel žádný.

U velkostatku Novoměstského provedena byla přeměna hajných a dosazen byl do naší obce na místě Jos. Fialy který byl dán do pense Ladislav Ptáček. Tento bydlí na čís. 25. Číslo 17. pronajal jeho majitel Ant. Zelený hotelier v Novém Městě na Moravě Josefu Navrátilovi ze Zubří. Tento provozuje zde živnost hostinskou a po tři měsíce měl též ochod se smíšeným zbožím, toto mu však nic nevynášelo, tak živnost obchodnickou odklonil.

Rok 1936

Bez sněhu bez mrazu přišel zase nový rok. Co nám přinese dobrého? Světová situace napjala více než v červenci 1914. Občané válčí již nyní. Doufejme, že mír ještě potrvá.

Počasí –

Leden je suchý a teplý bez sněhu, únor je chladnější s mrazy a též bez sněhu, březen